

בס"ד. שיחת ש"פ שמיני, מבה"ח אייר, ה'תש"ב.

בלתי מוגה

א. על¹ הפסוק² "ויהי ביום השמיני", הקשה הכלי יקר: מדוע נקרא היום שלאחרי שבעת ימי המילואים בשם "שמיני", שמזה משמע שהוא כמו המשך לימי המילואים? הרי ימי המילואים אינם אלא שבעה ימים, וכמ"ש³ "שבעת ימים ימלא את ידכם", שבהם היתה חנוכת המזבח, ואילו היום שלאחרי שבעת הימים הי' ענין בפני עצמו⁴ — חנוכת אהרן ובניו, ולא חנוכת המזבח.

ומתרץ, שהתורה קוראת יום זה בשם "שמיני" בכדי לספר מעלתו של יום זה:

בהמשך הפרשה נאמר⁵ "כי היום ה' נראה אליכם". ועל זה מקדים הפסוק ומבאר מדוע דוקא ביום זה ייראה הקב"ה ולא בימים שלפניו — להיותו "יום השמיני", ולכן יש בו קדושה נעלית יותר מאשר בשבעת הימים שלפניו, כי, "כל מספר שבעה חול ומספר שמיני קודש"⁶. וזהו גם הטעם שמילה דוחה שבת, כי מילה בשמיני ושבת בשביעי, ו"הרוחני דוחה הגשמי"⁷.

ב. מ"ש בנוגע למספר שבעה הלשון "חול" — אין כוונתו חול ממש, שהרי שבת הוא קודש. אלא, כיון שגם שבת נכלל בשבעת ימי הבנין, הרי הוא קשור עדיין עם הבריאה (חול), ולגבי מספר שמיני, שהוא

1) שיחה זו — הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיש), ונדפסה בלקו"ש ח"ג ס"ע 973 ואילך. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה

ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה. (2) ריש פרשתנו.

(3) צו ת, לג.

(4) וכפי שרואים את החילוק גם באופן העבודה — שבשבעת ימי המילואים היו מקימים ומפרקים את המשכן בכל יום, כיון שבכל יום הוצרך להיות חינוך המשכן ע"י משה, וביום השמיני הקים משה את המשכן ולא פרקו (פרש"י פרשתנו ט, כג. ועוד), ואז

התחילה עבודת הקרבנות ע"י אהרן (מהנחה בלתי מוגה).

(5) ט, ד.

(6) ראה גם לקו"ש ח"ג ע' 812, ע' 834.

(7) ומסיים, ש"יום שמיני זה נטל עשר

עטרות, רמז למה שארז"ל (ערכין יג, ב) כינור של ימות המשיח יהי' שמונה נימין ושל העה"ב עשרה נימין. השמיני יעלה למספר עשרה, ע"כ בא רמזו ביום שמיני זה שנטל עשר עטרות (פרש"י ריש פרשתנו. ועוד), לומר כי יש בו מעין של העה"ב כו" (מהנחה בלתי מוגה).

למעלה מכללות ענין הבריאה ו"מיוחד אליו יתברך", נקרא אפילו שבת בשם "חול".

וכן מובן מהדוגמא שהכלי יקר מביא כאן אודות מעלת הקדושה דמספר שמיני, שכינור של ימות המשיח יהי' של שמונה נימין⁸ — שהרי פשוט שהכינור של בית המקדש שהי' של שבעה נימין, הוא קדושה, אלא שלגבי הכינור של ימות המשיח נקרא "חול".

וכיון שכל הענינים משתקפים גם בתורה, מצינו עד"ז גם בתורה: תורה (אפילו דעוה"ז) היא בודאי קודש, ואעפ"כ, לגבי לימוד התורה שיגלה משיח, נקראת "הבל"⁹.

ג. אך צריך להבין: תירוצו של הכלי יקר אינו מתרץ לכאורה את קושייתו, אלא אדרבה, הקושיא מתחזקת יותר: כיון ש"שמיני" היא מדריגה ש"מיוחד אליו יתברך", למעלה לגמרי מכללות הבריאה¹⁰ — לא היתה צריכה להיות שייכת כלל לשבעת ימי המילואים שכנגד שבעת ימי הבנין, וא"כ, למה נקרא יום זה בשם "שמיני", שמורה על היותו המשך לשבעת הימים שלפנ"ז?

והביאור בזה:

כל הגילויים דלעתיד תלויים בעבודתנו עתה¹¹. אע"פ שהגילויים דלעתיד הם בחי' "שמיני" — כמרומז במארז"ל הנ"ל "כינור של שמונה נימין" — למעלה מכללות הבריאה, ונבראים בעבודתם אינם יכולים להגיע שם, אלא המשכת הגילויים תהי' בדרך התעוררות מלמעלה¹², מ"מ, יש צורך בעבודתנו עתה, בכדי להמשיך את אותן מדריגות שעבודה היא כלי אליהן, ואז, לאחר שלמות העבודה, יומשכו מלמעלה הגילויים דלעתיד שהם נעלים יותר ממה שעבודה יכולה להגיע.

דוגמא לדבר:

בשבת יש בכללות שתי מדריגות: (א) שבת הוא אחד משבעת ימי הבנין, אלא שבהשוואה לששת הימים שלפנ"ז הרי הוא קודש. אבל

(8) ראה בהערה שלפנ"ז.

(9) קה"ר רפ"ב. פי"א, ח.

(10) כמודגש גם בהרמו שבתיבת "אז", "היינו אחד רוכב על ז', והוא להשליט את השי"ת על כל ז' כוכבי לכת ועל כל הנמצאים שנתהוו בשבעת ימי בראשית", כמ"ש הכלי יקר (מהנחה בלתי מוגה).

(11) תניא רפ"ז.

(12) ולכן ההלכה (כסתמת המדרש

שמור"ר פט"ו, יא) שבניסן עתידין להגאל, כי ניסן הוא בחי' אתעדל"ע (ד"ה החודש הזה תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' קלח). לקר"ש ח"א ע' 235. תו"מ ח"ט ע' 206).

קדושה זו קשורה גם היא עם הבריאה, בחינת השתלשלות, ונמשכת ע"י עבודתם של ישראל, ועז"נ¹⁵ "לעשות את השבת"¹⁴. (ב) שבת הוא מעין¹⁵ דלעתיד, מ"יום שכולו שבת"¹⁶, שלמעלה מהשתלשלות, וכאמור לעיל, אי אפשר להגיע למדרגה זו ע"י עבודה, אלא היא נמשכת מלמעלה, בדרך אתערותא דלעילא, כדאייתא בגמרא¹⁷ שעל בחינה זו דשבת אומר הקב"ה "מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה": מדרגה זו בשבת היא מתנה מלמעלה, והרי מתנה ניתנת אל המקבל לא ע"י עבודתו, אלא בגלל שהנותן רוצה ליתן לו המתנה (אם נותנים זאת בגלל עבודתו, הרי זה שכר ולא מתנה).

אבל אעפ"כ, גם הבחינה הנעלית דשבת נמשכת דוקא לאחרי שהיתה תחילה עבודה, כמאמר רז"ל¹⁸: "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת". אמנם אין הכוונה שהעבודה מעוררת וממשכת בחינת המתנה דשבת — אבל זהו כפי שאמרו חז"ל¹⁹ "אי לאו דעביד ל'י נייחא לנפשי' לא הוה יהיב ל'י מתנתא" (אילו המקבל לא הי' גורם לו נחת רוח לא הי' נותן לו המתנה). אבל כשנותן לו המתנה בגלל הנחת רוח שגרם לו — נותן לו הרבה יותר משווי' של הנחת רוח, ובכך מתבטאת המתנה.

ועד"ז הוא גם בנוגע לגילויים שהיו ביום השמיני למילואים: אע"פ שהגילויים הם ממקום כזה שעבודה אינה מגעת שם, מ"מ, היתה המשכתם לאחרי העבודה בשבעת ימי המילואים, והיינו, שכאשר היתה שלימות העבודה, אזי נמשכה גם האתערותא דלעילא שמצד עצמה. ולכן הרי זה נקרא בשם "שמיני", להיותו לאחרי העבודה של השבעה.

ד. ע"פ הנ"ל יש לבאר גם את השייכות של פרשת שמיני עם

13) תשא לא, טז.

14) אלא שבו עצמו, ב' מדריות בכללות: (א) "שבת מקדשא וקיימא" (ביצה יז, א), והיא בחי' אתערותא דלעילא (שקודם לאתערותא דלתתא. ובמילא שרש המשכתו הוא רק מבחינת חיצוניות האור, משא"כ בחי' מתנה דשבת, אתערותא דלעילא שאחרי שלימות העבודה, הוא מבחינת פנימיות האור (ראה בכ"ז לקו"ת שה"ש כד, א"ב. ד"ה את שבתותי ה'ש"ת — סה"מ ה'ש"ת ס"ע 79 ואילך)), ועז"נ "ושמרו גו' את השבת", כי ישנו מצד ההמשכה שמלמעלה, אלא שצריך

לשמור אותו. (ב) שנמשך על ידי עבודה, ועז"נ "לעשות את השבת".

15) אבל אינו כהגילוי דלעתיד ממש, שלכן, כללות ענין השבת, גם בחי' מתנה דשבת, היא בחי' מספר שבעה, ומילה דוחה אותו, כנ"ל בכלי יקר.

16) תמיד בסופה.

17) שבת יו"ד, ב. וש"נ.

18) ע"ז ג, סע"א. — וקאי גם על בחי' מתנה דשבת (לקו"ת שם).

19) כן מועתק בכ"מ. וראה מגילה כו, ב. גיטין נ, ב. ב"מ טז, א. ב"ב קנו, א.

ספירת העומר, שבהרבה שנים קורין פרשה זו מיד לאחרי פסח, התחלת ימי הספירה²⁰:

אודות מצות ספירת העומר נאמר הלשון בתורה²¹: "תספרו חמשים יום". וידועה הקושיא²²: הרי סופרים רק ארבעים ותשע ימים? ומבארים בזה, שבני ישראל על ידי הספירה שלהם, ע"י עבודתם, ממשיכים רק מ"ט שערי בינה — "שבעה שבועות תספר לך"²³ (בחנית שבעת ימי הבנין); אבל בגלל שממשיכים ע"י עבודתם מ"ט השערים, נותנים להם מלמעלה גם שער החמישים (שהוא ע"ד "שמיני" — למעלה משבעה (שבועות), שלכן, המשכת שער החמישים היא בחג השבועות, זמן מתן תורה, שבשעת מתן תורה הי' מעין הגילוי דלעתיד²⁴). ולכן נאמר "תספרו חמשים יום", כיון שגם שער החמישים מקבלים בני ישראל על ידי עבודתם²⁵.

ה. באמת, מהוה ספירת העומר הכנה לא רק למתן תורה, שהוא מעין הגילוי דלעתיד, אלא הכנה גם להגילוי דלעתיד גופא.

ידוע הדיוק בלשון הפסוק²⁶ "כימי (לשון רבים) צאתך מארץ מצרים גו'": היציאה ממצרים היתה לכאורה ביום אחד, ט"ו בניסן? ומבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר²⁷, ששלימות היציאה מ"מצרים" תושלם רק בגאולה העתידה בקרוב ממש, ועד אז ישנם עדיין מצרים וגבולים שמוכרחים להשתחרר מהם. מט"ו ניסן שנת ב' אלפים תמ"ח, ממשיכים בני" לצאת ממצרים — ככל שנמשך הזמן הולכים בעילוי אחר עילוי²⁸, ועד שבקרוב ממש תבוא הגאולה העתידה, שאז יצאו לגמרי ממצרים.

העבודה הראשונה של בני" מיד לאחרי היציאה מארץ מצרים, היתה ספירה ע"ד ספירת העומר²⁹. והיינו, שספירת העומר היא הצעד הראשון בעבודה לבוא ל"כימי צאתך" בשלימות, לגאולה העתידה — בחנית "שמיני".

24 (תניא פל"ו (מו, א).
25 (ראה גם לקו"ש ח"ג ע' 996 הערה 8.
26 מיכה ז, טו.
27 (ראה ד"ה כימי צאתך תש"ח (סה"מ תש"ח ע' 159 ואילך).
28 (ראה לקו"ש כאן הערה 19 (משיחת יט אייר ה'תשי"ב (תו"מ ח"ה ע' 191 ואילך)).
29 (ראה ר"ן סוף פסחים. ועייג"כ זח"ג צו, סע"א וברע"מ שם.

20 (ראה שלי"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב (רצו, א) וז"ל: "המועדים של כל השנה .. בכולן יש שייכות לאותן הפרשיות שחלות בהן".
21 אמור כג, טז. וראה לקו"ת במדבר יו"ד, ד. שה"ש לה, ג.
22 (ראה ג"כ תו"כ עה"פ. תוד"ה כתוב — מנחות סה, ב. רא"ש סוף פסחים.
23 פ' ראה טז, ט.

1. עפ"ז יובן הטעם לכך שספירת העומר היא בלילה, והיום הולך אחר הלילה³⁰. הקרבת העומר היא קרבן, ובקרבות הדין הוא שהלילה הולך אחר היום³¹, אבל בספירת העומר, אע"פ שענינה שסופרים כמה ימים עברו מהבאת והקרבת העומר³², מ"מ, הדין הוא שהיום הולך אחרי הלילה. ואינו מובן: כיון שהספירה היא ספירת הימים מההקרבה, למה³³ יהי' הדין בספירה שונה מהדין בהקרבה?

והביאור בזה:

החידוש של הגאולה העתידה לגבי יציאת מצרים ומתן תורה הוא, שביצי"מ ואפילו במ"ת הי' הגילוי מלמעלה שלא ע"י עבודה (דאף שספרו מ"ט ימים, הרי במשך זמן קצר כזה לא הי' שייך שבכח עבודתם עצמה יצאו ממ"ט שערי טומאה³⁴, ויזדככו כ"כ להיות ראויים לקבל התורה), ולכן, "במשוך היובל"³⁵, לאחר מ"ת, נשאר העולם בחומריותו³⁶, ועד שהי' יכול להיות לאח"ז חטא העגל — השורש של כל החטאים שלאח"ז³⁷;

משא"כ בגאולה העתידה, כיון שתבוא ע"י עבודתם של ישראל, שהתחילה מיצי"מ, לזכך לא רק את עצמו אלא גם כל אחד את חלקו בעולם³⁸ — הנה עי"ז יהי' העולם כלי לקבל את הגילוי שלמעלה בפנימיות, וכמ"ש³⁹ "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר", שגם הבשר הגשמי יראה "כבוד הוי'". ואע"פ שעבודת הנבראים אינה כלי להגילוי דלעתיד, מ"מ, לאחר שלימות העבודה יתנו את הגילויים מלמעלה גם באופן דאתערוותא דלעילא מצד עצמה, ובפנימיות.

ונמצא, שהגילויים של הגאולה העתידה יש בהם שני קצוות: (א) גילוי אור שלמעלה לגמרי מהעולם, ואפילו ע"י עבודה הכי נעלית אי אפשר לקחתו; (ב) ואעפ"כ יהי' הגילוי בעולם, בפנימיות.

(36) ראה ד"ה אד' שפתי שבסידור עם דא"ח (דר"ה — רלח, ג ואילך). ד"ה וכל העם רואים תש"ד (סה"מ תש"ד ע' 214 ואילך). ובכ"מ.
(37) שלכן "וביום פקדי (על איזה חטא שיהי') ופקדתי גוי" (תשא לב, לד), וכמרו"ל "אין לך כל פורענות כו' של עגל" (סנהדרין קב, א. הובא בפרש"י עה"פ).
(38) תניא פל"ז.
(39) ישע"י מ, ה.

(30) מנחות טו, א. שו"ע אדמוה"ז אר"ח סתפ"ט ס"ג.
(31) חולין פג, סע"א. תמורה יד, א.
(32) ראה משנה ספ"ו דמנחות ורמב"ם הלי' תמידין ומוספין פ"ז ה"ז, דנקצר ביום טו כשר.
(33) נלמד מ"תמימות" (מנחות שם), אבל טעמא מאי?
(34) ראה זו"ח ר"פ יתרו.
(35) יתרו יט, יג.

וכיון שספירת העומר היא העבודה הראשונה בהכנה לגאולה העתידה, הנה "משכרה נדע מהותה"⁴⁰: כיון שהשכר עבור עבודה זו (באופן של מתנה) היא הגאולה העתידה, הרי מזה ראי' שגם בעבודה עצמה ישנם שני הקצוות בדוגמת הגילויים דגאולה העתידה: (א) ענין הספירה הוא ספירת הימים מעת ההקרבה, שהו"ע המשך של קדשים. (ב) ואעפ"כ, הספירה עצמה — העבודה שמכשרת את העולם אל הגילוי — היא דוקא כפי סדר הבריאה⁴¹: "ברישא חשוכא והדר נהורא"⁴², היום הולך אחר הלילה.

ז. והביאור בזה:

הסדר בקדשים הוא ש"הלילה הולך אחר היום", היפך מסדר העבודה בבריאה, "ויהי ערב ויהי בוקר"⁴³ — כי, סדר העבודה בבריאה הוא מלמטה למעלה: ההתחלה היא בחושך, וע"י עבודה צריך לזכך את העולם שיהי' כלי לאור האלקי; אבל בקדשים, סדר גילוי האור הוא מלמעלה למטה: ההתחלה היא באור, וגם הלילה שבא לאחרי היום, הרי זה עבודת הבירורים שבאה מצד הגילוי אור, שהגילוי ד"יום" נותן כח שיוכלו לירד אל החושך ולברר אותו⁴⁴.

בספירת העומר שהיא העבודה של בירורים מלמטה למעלה⁴⁵, לזכך את העולם עד שיהי' כלי לגאולה העתידה — הסדר הוא "ברישא חשוכא והדר נהורא", שמזככים את חושך העולם בדרך מלמטה למעלה; אבל אעפ"כ הספירה היא המשך להקרבן⁴⁶, היינו, שבעבודת הספירה ישנו הכח דקדשים, גילוי אור מלמעלה, שיומשך ע"י עבודת הספירה בפנימיות בעולם, בגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, בקרוב ממש.

* * *

"מהחל חרמש בקמה", "קמה הן המדות שהן קמות וגם נצבות... בתקפן בטבען כתולדותן, וצריך להניף עליהם חרמש... להכריתן ולהכניען תחת הקדושה", "להאיר אותן ולזככן", וזהו מ"ש "וספרתם לכם", כפירוש אדמו"ר הזקן ("היום יום" י אייר): "וספרתם הוא מלשון ספירות ובהירות כו'" (מהנחה בלתי מוגה).

46) וכן הוא בעבודה עתה, משחרב בית המקדש, שאף שאין הקרבת הקרבנות בגשמיות, מ"מ, ישנו ענינים ברוחניים.

40) תניא פל"ט (נג, א).

41) ברכות בתחלתה.

42) שבת עז, ב.

43) בראשית א, ה. ועוד.

44) ולבד זאת, הנה עיקר ענין העבודה במקדש היא ביום, ובלילה היא רק בכדי לשלול הלאו דנותר (ראה לקו"ש ח"ג ע' 949).

45) החל מביורר המדות דנפש הבהמית,

כמרומו בכך שהעומר הוא מן השעורים, ועז"נ (פ' ראה טז, ט. וראה לקו"ת במדבר טז, ד)

ח. לאחרי שמסופר בהתחלת הפרשה אודות הגילוי ד"יום השמיני",
 "כי היום ה' נראה אליכם",

— שפעל "ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה'"⁴⁷, והיינו, שאע"פ
 ש"קרא משה (רק) לאהרן ולבניו ולזקני ישראל"², אעפ"כ, פעל הדבר על
 כל העדה שנתקרבו כולם לפני ה', וכדיוק המפרשים⁴⁸: "דקדק הכתוב
 לומר לפני ה' ולא אמר לפני אוהל מועד",

ויש להוסיף ולדייק מ"ש "לפני ה'", שזהו ע"ד המבואר בחסידות⁴⁹
 בפירוש הפסוק⁵⁰ "לפני ה' תטהרו", דהיינו למעלה מהוי"ו —

ממשיך הכתוב⁵¹: "ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא
 אליכם כבוד ה'".

והקשו מפרשים⁴⁸: מהו "הדבר אשר צוה ה'" — הרי אי אפשר
 לפרש שקאי על מ"ש בפסוק שלאח"ז⁵² "קרב אל המזבח ועשה גוי", כי:
 (א) על זה היתה אמירה בפני עצמה — "ויאמר משה אל אהרן קרב
 גוי"⁵², (ב) הציווי "קרב אל המזבח גוי" הוא לאהרן בלבד, ואילו כאן
 נאמר "זה הדבר אשר צוה ה' תעשו", לשון רבים?

ט. ובהקדמה:

דובר כמ"פ⁵³ שיש כמה ענינים בפנימיות התורה שמפורשים להדיא
 בנגלה דתורה, כיון שאי אפשר ללמדם באופן אחר.

ועד"ז בנדור"ד⁵⁴:

איתא בתורת כהנים על הפסוק: "ויאמר משה זה הדבר אשר צוה
 ה' תעשו, אמר להם משה לישראל, אותו יצר הרע העבירו מלבכם, ותהיו
 כולם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום, כשם שהוא יחידי
 בעולם כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו .. מפני מה, כי ה' אלקיכם הוא
 אלקי האלקים ואדוני האדונים⁵⁵. עשיתם כן, וירא אליכם כבוד ה'".

— תורת כהנים הוא ספר של הלכות, ובזה גופא — "חמור
 שבספרים"⁵⁶, דהיינו גליא שבתורה. ואילו כאן נאמר ענין שאינו בסגנון

32 ראה גם תו"מ ח"ז ע' 112. חיי"ב ס"ע

32 ואילך. חיי"ג ע' 22. חיי"ח ע' 278 ואילך.

34 ראה גם מכתב כ"ח ניסן שנה זו

(אג"ק חיי"ט ע' רעח). שם חכ"ג ע' קסב.

חכ"ז ע' תמ בהערה (ד"ה עול).

55 עקב יו"ד, יז.

56 תור"ה סיפרא — ברכות יח, ב.

47 פרשתנו שם, ה.

48 אוה"ח שם, ו.

49 ראה לקו"ת אחרי כו, סע"ג. ובכ"מ.

50 אחרי טז, ל.

51 פרשתנו שם, ו.

52 שם, ז.

של נגלה דתורה, ואפילו לא בסגנון של אגדתא, אלא כולו פנימיות התורה לגמרי. וראי' לדבר — שפיסקא זו הובאה בצוואת הריב"ש⁵⁷, ואם לא רואים את ההקדמה "איתא בספרא", יכולים לחשוב שזהו אחד מליקוטי התורות של הבעש"ט!

והאור החיים הקדוש כתב: "זה הדבר וגו', צריך להבין מה הוא הדבר .. ונראה שיכוין לומר על המעשה שהזכיר הכתוב בסמוך דכתיב ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' .. ירצה לומר שהכינו עצמם בערך השלימות .. שהיא לפני ה' .. כמאמר דוד שויתי ה' לנגדי תמיד⁵⁸ .. וכשהשכיל משה במעשה זה, אמר להם, זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, פי', צוה ה' שתעשו אותו שתהיו תמיד מעריכים בדעתכם כי אתם עומדים לפני ה', (ואז) וירא אליכם כבוד ה'", ואח"כ כותב: "שוב בא לידי מדרש .. וז"ל זה הדבר, אמר להם משה לישראל אותו יצה"ר תעבירו מלבבכם ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה א' .. ותהי' עבודתם מיוחדת לפניו כו'", ומסיים, "והם דברינו עצמם".

ונמצא, שמאמר התו"כ ש"תהיו כולם ביראה אחת ובעצה אחת כו'" הוא אותו הענין כמו "ויקרבו גו' ויעמדו לפני ה'".

י. ובפרטיות יותר:

"תהיו כולכם .. בעצה אחת", פירושו, שלא מספיק המעשה בלבד (אף ש"המעשה הוא העיקר"⁵⁹), אלא צריכה להיות גם כוונת המצוות, שאז ישנה "עצה אחת", דהיינו מחשבה אחת, כי, לולי זאת, הרי פלוני מניח תפילין וחושב אודות עסקיו במסחר העצים, ופלוני מניח תפילין וחושב אודות עסקיו בכלי כסף וזהב, כך, שאין כאן מחשבה אחת, "עצה אחת".

ונוסף לזה, צריכה להיות גם "יראה אחת", כי, גם כאשר ישנה "עצה אחת", כוונת המצוות, מתוך אהבה ויראה, שעיי"ז "פרחא לעילא"⁶⁰, יתכן שאין זו "יראה אחת", כי, עבודתו של פלוני היא מתוך יראת העונש, ואילו עבודתו של פלוני היא מתוך יראת הרוממות כו'. ועל זה אומרים שצריכה להיות גם "יראה אחת".

ועד ש"תהא עבודתכם מיוחדת לפניו" — שזוהי העבודה שמצד

(60) תקו"ז ת"י (כה, ב). הובא בתניא פל"ט"מ.

(57) סי' פד.
(58) תהלים טז, ח.
(59) אבות פ"א מ"ז.

בחי' היחידה (שלמעלה מכחות הגלויים), הקשורה עם בחי' יחיד⁶¹, שזהו אומרו "כשם שהוא יחידי בעולם".

ומביא ראי' ממ"ש "כי ה' אלקיכם הוא אלקי האלקים ואדוני האדונים":

ידועה הקושיא על מש"נ בפסוק שה' הוא "אלקי האלקים", שבזה נותנים מקום ח"ו שיש גם המציאות שלהם, אלא שהוא ית' למעלה מהם? אך הענין הוא⁶², ש"אלקים" קאי על מלאכים, ויתירה מזה, שקאי על כל המדרגות דסדר השתלשלות, למעלה גם ממלאכים כו', ועל זה נאמר ש"הוא אלקי האלקים", שהוא ית' למעלה מכל בחינה ותואר, להיותו פשוט כו', וזוהי בחינת יחיד.

ולכן דורשים גם מבנ"י ש"תהא עבודתכם מיוחדת לפניו" — לא מצד ההרכבה של כחות הגלויים, אלא מצד פשיטות עצם הנשמה, שמתקשרת עם בחי' יחיד.

וזוהו גם הענין ד"ויקראו גו' ויעמדו לפני הוי"ו" — למעלה מהוי' (כנ"ל), למעלה מכל השמות כו'.

יא. וההוראה מזה:

ישנם החושבים שאליהם לא מופנית בגלוי הקריאה של משה ("קרא משה"), נשיא הדור. ואעפ"כ, עליהם לדעת שגם אצלם צריך להיות הענין ד"ויקראו וגו'", כי, עי"ז שהם קשורים עם "זקני ישראל", הקשורים עם בני אהרן (שהרי כהנים הם "שלוחי דרחמנא" ו"שלוחי דידן"⁶³, כי, שתי הדעות אמת, "אלו ואלו דברי אלקים חיים"⁶⁴), ועל ידם — עם אהרן, ועל ידו — עם משה, נמשכת קריאתו של משה, נשיא ישראל, מדרגא לדרגא, עד ל"כל העדה", ופועלת בכל אחד מישראל לא רק על נפשו האלקית, ולא רק על נפשו הבהמית והגוף, אלא גם על חלקו בעולם (שזהו הפירוש ד"כל העדה" — כל הענינים השייכים אליו), ועי"ז גם על כללות העולם.

ולכן נדרשת ממנו העבודה ד"ויעמדו לפני ה'", ובאופן ש"זה הדבר אשר צוה ה' תעשו", "שתהיו תמיד .. עומדים לפני ה'", כנ"ל בארוכה.

ולאלו הטוענים: כיצד יכולים לדרוש מכל אחד מישראל עבודה נעלית כזו, ובפרט שתהי' בתמידות — הנה המענה על זה, שכל חילוקי

63) יומא יט, סע"א. וש"נ.

64) עירובין יג, ב. וש"נ.

61) ראה לקו"ת ראה כה, א. ובכ"מ.

62) ראה אוה"ת יתרו ס"ע תשלו ואילך.

המדריגות הם רק בכחות הגלויים, אבל מצד בחי' היחידה, "כולן מתאימות ואב א' לכולנה"⁶⁵, כך, שאצל כולם יכולה להיות העבודה דקבלת עול ומסירת נפש, ואדרבה, אצל אנשים פשוטים הרי זה בנקל יותר, וכמשל הידוע⁶⁶ שנקל יותר להכניס הרגל למים רותחים, כי, בעלי השגה מתחילים מיד לעשות חשבון אם צריך לעשות כן, ואם הוא שייך לזה וכו', משא"כ אנשים פשוטים.

* * *

יב. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה ויהי ביום השמיני גו'.

* * *

יג. דובר פעם⁶⁷ שחודש אייר קשור עם ספירת העומר, כי, אע"פ שגם בחודש ניסן ובחודש סיון ישנה מצות ספה"ע, הרי אין זה בכל ימי החודש, ורק בחודש אייר קשורים כל ימי החודש עם המצוה דספה"ע. ויש לבאר המוסר-השכל מהענין דספה"ע בפשטות ביותר — נוסף לכך שבכל ענין שבתורה ישנם ששים ריבוא פירושים בפרד"ס התורה⁶⁸: תוכנה של מצות ספירת העומר הוא — ספירת הימים, מנין הזמן. וע"פ הידוע שהמנין מורה על חשיבות הדבר הנמנה, שלכן הדין הוא ש"דבר שבמנין אינו בטל"⁶⁹, הרי מובן, שספירת הימים מורה על חשיבות ויוקר הזמן, שצריך לנצל כל יום, ואפילו כל שעה וכל רגע, ואם אין מנצלים זאת כדבעי, הרי זו אבידה שאינה חוזרת⁷⁰.

אילו הי' זמן מיותר, אזי הי' מקום לחשוב שאף שזוהי אבידה, אין זה נורא כ"כ, כי, גם לאחר מיה שאיבד, יש לו זמן די צרכו;

אבל האמת היא שהקב"ה נותן לכל אדם זמן קצוב, כמ"ש⁷¹ "ימים יוצרו", שבו צריך למלא עבודתו ולהגיע לשלימות הנדרשת ממנו. לא נותנים רגע אחד פחות, אבל גם לא נותנים רגע אחד יותר. וכיון שכן, הרי כאשר עובר רגע שלא נוצל כדבעי, אזי נחסר בשלימות הנדרשת ממנו. ואין זה רק חסרון של פרט מסויים, אלא החסרון הוא בכללות

(קח, ב). לקוטי מהרח"ו שבסוף שערי מאמרי רז"ל להאריז"ל.
 69) ערלה פ"ג מ"ז. ביצה ג, ב. וש"נ. טושו"ע יו"ד רסק"י.
 70) ראה גם תו"מ חכ"א ע' 59.
 71) תהלים קלט, טז. וראה לקו"ש חט"ז ע' 273. וש"נ.

65) תניא רפ"ב.
 66) ראה סה"מ תרמ"ח ע' קפז ואילן. ועוד. הנסמן בתו"מ סה"מ אדר ע' עז.
 67) ראה שיחת ש"פ אחרי, מבה"ח אייר דאשתקד ס"ט (תו"מ חכ"ה ע' 257). וש"נ.
 68) שער הגלגולים הקדמה יז. שער רוה"ק בענין היחודים על קברי צדיקים הקדמה ג

השלימות שהי' צריך להגיע אלי', כך, שבגלל החסרון של רגע מסויים, נחסר בכל פרט ופרט בעבודתו.

וזהו ההוראה מענין ספירת העומר — שכאשר מחסירים יום אחד, הרי זה נוגע לכללות ענין ה"תמימות"⁷².

וזהו גם מה שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר, ש"שעון" הוא מטיף מוסר אילם ("א' שטומער מוסר-זאָגער"). — הוא אמנם לא אומר מאומה, אבל, כאשר מביטים ורואים איך שמחוגי השעון זזים בכל רגע, הרי זו הטפת-מוסר הטובה ביותר, ודי גם בהתבוננות קלה בדבר כדי לפעול על עצמו לייקר את הזמן.

יד. והנה, טבע בני אדם הוא שכאשר מתבגרים אזי מתחילים לחשוב שחבל על הזמן שעבר, שבו היו יכולים לפעול ולעשות דבר פלוני ופלוני, ואילו כאשר צעירים אזי עושים חשבון שיש מספיק זמן, ודוחים את הפעולה הנדרשת מיום ליום. ולכן, התבוננות הנ"ל נוגעת ביותר להצעירים, כדי שלא יטעו בדבר.

האמת היא, שצריכים להזהיר על זה את כולם, גם את הזקנים, כי, כל אחד, הנה לגבי הימים והשנים שכבר עברו, נחשב לזקן, ולגבי הימים שלא באו עדיין, הרי הוא צעיר, כך, שגם יהודי בן קי"ט שנה ושנ"ג ימים, זקוק להתבוננות בענין יוקר הזמן, כדי לייקר את הרגע האחרון שנתר לו לחיות ולעבוד עבודתו;

אבל, בעיקר צריכים להזהיר על כך את הצעירים, כי, לצעירים יש מעלת המרץ, ולכן צריכים לחטוף ולנצל את הזמן שהם במלוא המרץ, וגם בגלל שאצלם ישנם פיתויי היצר כו', כנ"ל.

טו. וכך הוא בנוגע לענין שהזמן גרמא:

בימים אלו חוגגים את יום ההולדת של "צעירי אגודת חב"ד" בב' אייר⁷³. ובכן, יש להתבונן בכל הנ"ל ולייקר את הזמן וכו'.

ועי"ז זוכים להוספה בענין הזמן — ע"ד שמצינו בחזקי' שניתוספו לו חמש עשרה שנה⁷⁴, ולדעה אחת ניתוספו לו חמש עשרה שנה חדשים⁷⁵,

ס"ע 354 ואילך). וש"נ.

(74 מלכים-ב כ, ו. ישעי' לח, ה.

(75 ראה יבמות מט, סע"ב ואילך. הובא

ברד"ק מלכים שם.

(72 ראה גם שיחת ש"פ אחרי הנ"ל ס"י

שם ע' 258). וש"נ.

(73 ראה שיחת ש"פ שמיני, מבה"ח אייר

תשט"ז ס"א (תו"מ חט"ז ע' 261). ש"פ

קדושים, מבה"ח אייר תשי"ז ס"ו (תו"מ ח"ט

שהו"ע המשכת בחי' י"ה⁷⁶ שלמעלה מהעולמות, ועד להמשכה חדשה ממש שלמעלה גם מבחי' י"ה.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן קנקן משקה עבור צעירי אגודת חב"ד, באמרו, שמסתמא יערכו אסיפה בימים אלו].

* * *

טז. בתפלת מנחה קורין "אשה כי תזריע וילדה זכר גו' וכיום השמיני ימול בשר ערלתו"⁷⁷.

ויש לבאר שייכות ענין המילה לכללות הפרשה שמדברת בדיני טומאה וטהרה — שהכוונה היא לערלת הלב, שזהו גם ענין של טומאה, שצריכים להסירה כו'.

וענין זה קשור גם עם מ"ש בפרשתנו "זה הדבר וגו'":

באוה"ח הנ"ל (ס"ט) מובא מאמר המדרש⁷⁸ (שלא נזכר לעיל) "מה הוא זה הדבר, על המילה, כמה דתימא⁷⁹ זה הדבר אשר מל יהושע". וכתב האוה"ח: "ודברי המדרש סתומים וחתומים, וכי באותו יום מל אותם משה, או באותו יום צוה על המילה?" ומבאר, "אכן הכוונה היא על ערלת לבם.. וצוה למול ערלת לבם, ובזה יראה להם כבוד ה'".

ולמעשה, שבכללות ישנם ג' ערלות: "ערלת לב ושפה ואוזן"⁸⁰. וזהו ג"כ ענין ג' שני ערלה. ועיי"ז באים אח"כ להעילוי ד' בשנה הרביעית יהי' כל פריו קודש הילולים לה"⁸¹, שזהו גם מ"ש באוה"ח, שע"י הסרת ערלת הלב "יראה להם כבוד ה'".

79) יהושע ה, ד.

80) ראב"ע תזריע שם. וראה גם תנחומא

לך לך טז. פרדר"א פכ"ט.

81) קדושים יט, כד.

76) ראה סה"ל להאריז"ל ישעי' שם. קה"י

ערך חזק"י. מג"ע אופן קפ, ועה"ת ר"פ נח.

77) ר"פ תזריע.

78) במדב"ר פי"ב, ח.